

Број: 27.1-020-148/24

Датум, 9. децембар 2024. године

На основу чл. 22. став 3. и 19 став 2. тачка 2) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), Фискални савјет Републике Српске, на 16. редовној сједници одржаној 9. децембра 2024. године, након разматрања Приједлога закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак – по хитном поступку, даје сљедеће

МИШЉЕЊЕ

на Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак - по хитном поступку

Чланом 19. став 2. тачка 2) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18), утврђено је да Фискални савјет даје мишљење и анализе Народној скупштини Републике Српске на нацрте и приједлоге закона, других прописа и стратешких докумената којима се уређују питања фискалне политике или који могу да имају утицај на фискалну политику.

Влада Републике Српске, Генерални секретаријат Владе доставио је Фискалном савјету Републике Српске (у даљем тексту: Фискални савјет), 5. децембра 2024. године, Приједлог закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак - по хитном поступку, ради давања мишљења.

Законом о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, бр. 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20, 49/21, 119/21, 56/22 и 112/23) уређују се опорезивање дохотка физичких лица, порески обвезник, пореска основица, пореска стопа, пореска ослобађања, као и начин и поступак плаћања пореза на доходак.

Анализом Приједлога закона о допунама Закона о порезу на доходак, по хитном поступку (у даљем тексту: Приједлог закона), утврђено је да је, између осталог, разлог за његово доношење садржан је у потреби да се раздвоји опорезивање професионалних дјелатности и интелектуалних услуга у односу на мале предузетнике, тако да се они опорезују према стварно оствареном дохотку, односно према економској снази.

Приједлогом закона утврђено је, да се приходом од самосталне дјелатности сматрају приходи које физичко лице оствари обављањем предузетничких дјелатности или самосталних занимања, без обзира на то да ли је лице регистровано за обављање тих дјелатности код надлежног органа. Такође, Приједлогом закона је утврђено да су предузетничке дјелатности, све привредне дјелатности утврђене класификацијом дјелатности, изузев самосталних занимања у складу са одредбама овог закона, које физичка лица самостално или заједнички обављају производњом, прометом и пружањем услуга на тржишту, ради стицања добити, а за чије обављање није потребна друга форма организовања, у складу са посебним прописима којима се уређује пословање.

Надаље је Приједлогом закона утврђено, да су самостална занимања привредне дјелатности утврђене класификацијом дјелатности које физичка лица обављају самостално пружањем професионалних и других интелектуалних услуга, и то:

-самосталне дјелатности адвоката, нотара, здравствених радника, ветеринара, туристичких водича, инжењера, архитеката, истраживача, научника, проналазача, стечајних управника, тумача, вјештака, новинара, умјетника, спортиста и брокера,

-самостална дјелатност рачунарског програмирања, савјетовање о рачунарима и припадајуће дјелатности, информационе услужне дјелатности,

-рачуноводствене, књиговодствене и ревизорске дјелатности, дјелатност пореског савјетовања, као и дјелатност савјетовања које се односи на пословање и остало управљање,

-дјелатности рекламирања, оглашавања и истраживања тржишта.

Предложеном измјеном дефинише се ко може бити мали предузетник и под којим условима. Такође, дефинисано је да се приходом од самосталне дјелатности сматра приход самосталног предузетника, као и збир прихода тог предузетника и са њим повезаних лица (брачни и ванбрачни супружници, дјеца и усвојеници, родитељи и усвојоци, као и браћа и сестре који живе у заједничком домаћинству са самосталним предузетником) која обављају исту дјелатност.

Подигнут је укупан износ годишњег прихода који може да оствари мали предузетник по основу обављања те дјелатности са 50.000 КМ на 100.000 КМ, али подигнут је и доњи износ пореза који је мали предузетник дужан да плати, са 600 КМ на 1.200 КМ. Прописан је и изузетак од плаћања годишњег пореза малог предузетника у износу не мањем од 1.200 КМ, само уколико се ради о малом предузетнику чији годишњи приход не прелази износ од 50.000 КМ, у ком случају мали предузетник плаћа порез од 2% на укупан приход, али не мање од 600 КМ, што је у суштини заштитна мјера најмањих предузетника.

Уколико је пореском обвезнику статус малог предузетника у 2024. години опозван искључиво из разлога што је укупан годишњи приход малог предузетника по основу обављања те дјелатности прешао износ од 50.000 КМ, а исти у тој години није остварио више од 100.000 КМ, а жели да буде опорезован као мали предузетник, у том случају може у 2025. години тражити статус малог предузетника до 31. јануара 2025. године. Предметни обвезници не морају чекати три године да би поново могли стећи статус малог предузетника.

Такође, уводи се порез по одбитку за нерезидента, који повременим обављањем дјелатности, односно пружањем услуга оствари доходак, а овај порез плаћа по стопи од 10% без права на признавање расхода, уколико уговором о избјегавању двоструког опорезивања није другачије уређено.

Дакле, Приједлогом закона се с једне стране уважава захтјев пословне заједнице за подизање укупног годишњег прихода малог предузетника на 100.000 КМ, изједначавајући га са прописима из области индиректних пореза, тако и са опорезивањем дохотка у Федерацији БиХ. Такође, Приједлог закона прописује рестриктивније услове код опорезивања појединих самосталних занимања, што је према мишљењу Фискалног савјета оправдано.

Прецизирањем појма прихода од самосталне дјелатности на начин да, без обзира на то да ли је лице регистровано код надлежног органа за обављање неке дјелатности, уколико од исте оствари приход, односно доходак, биће опорезован према одредбама којима се опорезује доходак од самосталне дјелатности, неопходно је и такође ће бити од помоћи у борби против нерегистровано обављања дјелатности.

Порез на доходак је један од најзначајнијих пореских облика пореског система сваке државе, и значајан је елемент економске и социјалне политике. Порез на доходак је изузетно компликован порески облик из разлога што је потребно утврдити висину прихода, пореска ослобађања, пореску основицу, како у квалитативном тако и у квантитативном смислу, водећи рачуна о сразмјерности оптерећења различитих врста дохотка, уважавајући специфичности истих, а при томе водећи рачуна о начелима правичности у опорезивању и начелу економске снаге обвезника. Ефикасан систем наплате пореза на доходак подразумијева ефикасан рад контролних органа и постојање поузданих евиденција с једне стране, и с друге стране, спремност пореских обвезника на сарадњу са надлежним органом.

Фискални савјет констатује, да су оправдане мјере које подстичу развој самосталне дјелатности у Републици Српској, смањују јаз у пореском оптерећењу у смислу приближавања и/или изједначавања пореског оптерећења малог предузетника, обичног предузетника и правног лица.

Фискални савјет оцјењује, да ће предложене измјене и допуне, које се прије свега односе на повећање прага за малог предузетника, као и прописивање рестриктивнијих услова у погледу дјелатности која може бити у статусу малог предузетника, дугорочно имати позитивне ефекте на порески систем Републике Српске.

Иако се процјењује да ће након ступања на снагу овог закона, изостати дио прихода од пореза на доходак, те да се може очекивати да ће један број обвезника поднијети захтјев за промјену статуса обичног предузетника у статус малог предузетника, Фискални савјет је мишљења, да ће се тај дио прихода надомјестити повећањем прихода са проширене листе самосталних занимања, јер ће та занимања изаћи из режима малог предузетника.

Фискални савјет констатује, да ће овај закон имати позитивне ефекте на сузбијање појаве обављања нерегистроване дјелатности и избегавања плаћања пореских обавеза, а што подразумијева ефикасну контролу његове примјене од стране надлежних органа.

**ПРЕДСЈЕДНИК
ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА**

Проф. др Миленко Крајишник,с.р.